

แบบเสนอเค้าโครงผลงาน
(ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวปณยวีร์ ส่งเสริม

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักภาษาโบราณปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

กลุ่มงานทะเบียนและบริการ

งานทะเบียน - กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำหมวดหมู่และลงทะเบียนเอกสารโบราณทุกประเภท

- อ่าน วิเคราะห์เอกสารโบราณเพื่อลงทะเบียน กำหนดชื่อเรื่อง ให้เลขทะเบียนตาม
หมวดหมู่/อักษร

- อ่านจัดทำสาระสังเขปเรื่องในเอกสารโบราณ

- ตรวจสอบข้อมูลในเอกสารโบราณ

- จัดทำบัญชีบริการ และดัชนีช่วยค้น

- จัดทำบัตรรายการ บรรณานุกรม และบรรณนิทัศน์

- นำข้อมูลบัญชีเอกสารโบราณประเภทต่าง ๆ ลงฐานข้อมูลเอกสารโบราณ

งานบริการ - กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การให้บริการเอกสารโบราณ

- ให้บริการ อ่าน ศึกษา วิจัย เอกสารโบราณ แก่ผู้ที่มาขอใช้บริการ

- จัดเก็บเอกสารโบราณตามหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นและบริการ

- ตรวจสอบสภาพต้นฉบับเอกสารโบราณ เพื่อส่งสำเนาและซ่อมอนุรักษ์

งานอื่น ๆ - ให้คำปรึกษาและส่งเสริม สนับสนุนงานของกลุ่มงานภาษาโบราณและกลุ่มงานสำรวจเอกสารโบราณ

และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักภาษาโบราณชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

กลุ่มงานทะเบียนและบริการ

งานทะเบียน - กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำหมวดหมู่และลงทะเบียนเอกสารโบราณทุกประเภท

- อ่าน วิเคราะห์เอกสารโบราณเพื่อลงทะเบียน กำหนดชื่อเรื่อง ให้เลขทะเบียนตาม
หมวดหมู่/อักษร

- อ่านจัดทำสาระสังเขปเรื่องในเอกสารโบราณ

- ตรวจสอบข้อมูลในเอกสารโบราณ

- จัดทำบัญชีบริการ และดัชนีช่วยค้น

- - จัดทำบัตรรายการ บรรณานุกรม และบรรณนิทัศน์
- - นำข้อมูลบัญชีเอกสารโบราณประเภทต่าง ๆ ลงฐานข้อมูลเอกสารโบราณ
- งานบริการ - กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การให้บริการเอกสารโบราณ
- - ให้บริการ อ่าน ศึกษา วิจัย เอกสารโบราณ แก่ผู้ที่มาขอใช้บริการ
- - จัดเก็บเอกสารโบราณตามหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นและบริการ
- - ตรวจสอบสภาพต้นฉบับเอกสารโบราณ เพื่อส่งสำเนาและซ่อมอนุรักษ์
- งานอื่น ๆ - ให้คำปรึกษาและส่งเสริม สนับสนุนงานของกลุ่มงานภาษาโบราณและกลุ่มงานสำรวจเอกสารโบราณ
- และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่๑.....

๑. เรื่อง ตำราดูดาว

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ มกราคม ๒๕๖๕ - พฤษภาคม ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

..... - ความรู้ด้านการอ่านอักษรขอมและขอมหวัด ภาษาไทย-บาลี

..... - ศึกษาเพิ่มเติมความรู้ทางด้านดาราศาสตร์โบราณแขนงต่าง ๆ ทั้งของไทย จีน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

..... คัมภีร์ใบลานหมวดตำรา หมู่ดาราศาสตร์ เรื่องตำราดูดาว เป็นคัมภีร์ใบลานที่จารด้วยอักษรขอมหวัด ภาษาไทยทั้งผูก มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับดาวฤกษ์และดาวนพเคราะห์ต่าง ๆ ตามหลักวิชาดาราศาสตร์โบราณ รวมถึงมีภาพประกอบคำอธิบายที่สวยงาม ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ามีความน่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

..... - ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารโบราณต้นฉบับ รูปแบบอักษรและภาษา

..... - คัดถ่ายถอดจากอักษรขอมหวัดเป็นอักษรไทย

..... - เรียบเรียงเนื้อหาที่ถ่ายถอดได้เป็นภาษาไทยปัจจุบัน

..... - วิเคราะห์อักขรวิธี เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอักษรขอมหวัดและอักษรขอมบรรจง รวมถึงศึกษา

เนื้อหาของตำราดูดาวตามที่กล่าวอยู่ในเอกสารโบราณ และจัดทำคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดพิมพ์และเผยแพร่ต่อไป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

..... ศึกษา คัดถ่ายถอด แปล และวิเคราะห์อักขรวิธีอักษรขอมหวัด จัดทำตารางเปรียบเทียบรูปแบบอักษรขอมหวัดและอักษรขอมบรรจง จากเรื่องตำราดูดาว ซึ่งเป็นเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ใบลาน อยู่ในหมวดตำรา หมู่ดาราศาสตร์ เลขที่ ๗๑ จำนวน ๑ ผูก มีทั้งหมด ๖๓ ลาน แบ่งเป็นปก ๗ ลาน เนื้อหา ๕๖ ลาน ๑๑๒ หน้า โดยเนื้อหาของตำราดูดาว กล่าวถึงชื่อดวงดาว สันฐานของดวงดาว และจำนวนของดวงดาว รวมถึงดวงดาวต่าง ๆ อยู่ในฤกษ์ใด ตำแหน่งที่ตั้งใด ประจำเมืองใด และยังมีรูปภาพประกอบที่สวยงามครบทุกดวง

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

..... - ทำให้มีความรู้ทางการอ่านรูปอักษรขอมหัด ซึ่งมีความหัด (แปรผันไปตามลายมือของผู้จาร) และอ่านยากกว่าอักษรขอมบรรจง

..... - ทำให้มีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาดาราศาสตร์โบราณ ชื่อดาวฤกษ์ต่าง ๆ ตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลหรือเป็นฉบับเปรียบเทียบได้อีกฉบับหนึ่ง

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

..... การใช้คำศัพท์ ในคำเดียวกันปรากฏการใช้อักษรวิธีการสะกดคำที่แตกต่างกันหรือสะกดไม่เหมือนกับในปัจจุบัน จึงไม่สามารถเดาคำศัพท์ที่ถูกต้องได้ในทันที อาจจะต้องดูเนื้อหาทั้งหมดแล้วถึงสรุปได้ว่าผู้จาร จารคำว่าอะไร แต่ในบางคำซึ่งเป็นคำที่ไม่รู้จัก ไม่มีในพจนานุกรม เป็นคำศัพท์เฉพาะ เช่น ชื่อดวงดาวต่าง ๆ ฯลฯ การสะกดคำที่แตกต่างกันนี้จึงก่อให้เกิดความยุ่งยากในการตีความ และต้องแก้ปัญหาด้วยการคงการสะกดคำไว้ตามแบบเดิม นอกจากนี้ ยังเจอรูปแบบอักษรมอญพม่าในชื่อดาวบางดวงอีกด้วย

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

..... ผู้ศึกษาอยู่กลุ่มงานทะเบียนและบริการ ทำให้เวลาในการศึกษาวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ เนื่องจากมีงานที่ได้รับมอบหมายอื่น ๆ แทรกเข้ามาระหว่างนั้น รวมถึงเสียเวลาไปกับการ Dye cut รูปภาพดวงดาวที่อยู่ในเอกสารโบราณเพื่อความสวยงามในการจัดหน้ากระดาษ ผู้ศึกษาจึงต้องจัดตารางเวลาในการศึกษาใหม่โดยไม่ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ที่ได้รับผลกระทบ

๙. ข้อเสนอแนะ

..... เห็นควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาดาราศาสตร์ โดยอาจจะอ่านจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเอกสารโบราณหมวดตำรา หมุดดาราศาสตร์ เล่มอื่น ๆ ที่มีอยู่ในคลังเอกสาร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของตำราดูดาวฉบับนี้ให้มากขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

..... - ไม่มี -

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในงาน
	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) สุกฤษฎีร์ สิงเสริม
(นางสาวสุกฤษฎีร์ สิงเสริม)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) [ลายมือชื่อ]
(นาง อชนภรณ์ รอดใจอยู่)
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) [ลายมือชื่อ]
(นางสาว อชนภรณ์ รอดใจอยู่)
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ

(ลงชื่อ) [ลายมือชื่อ]
(นางสาว อชนภรณ์ รอดใจอยู่)
ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์

หมายเหตุ : คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลผลงานที่ส่งเข้ารับการประเมิน) และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง..... บัญชีบริการคัมภีร์โบราณ สมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ฉบับหลวงรัชกาลที่ ๑-๓.....

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ..... มกราคม ๒๕๖๕ - พฤษภาคม ๒๕๖๖.....

๓. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

..... - ความรู้ด้านการอ่านอักษรขอม ภาษาบาลี-ไทย.....

..... - ความรู้ด้านหลักการถอดเสียงภาษาบาลีที่เขียนด้วยอักษรขอมเป็นอักษรไทยและโรมัน.....

..... - ความรู้หรือทักษะด้านภาษาอังกฤษและการถอดเสียงคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักเกณฑ์ของ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.....

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

..... ปัจจุบัน กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึกมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก มีทั้งที่เป็นชาวไทย ชาวไทยที่ไปเรียน
ต่อต่างประเทศ และชาวต่างชาติ โดยชาวต่างชาติส่วนใหญ่มักจะขอใช้บริการเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์โบราณ
ซึ่งคัมภีร์โบราณเกือบทั้งหมดที่มีอยู่ในครอบครองของกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก เขียนด้วยอักษรขอม ภาษาบาลี
ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการกลุ่มนี้ จึงไม่ใช่ปัญหาในการอ่านเอกสาร แต่เป็นปัญหาในส่วนของขั้นตอนการ
ขออนุญาตใช้เอกสารโบราณ เนื่องจากบัตรรายการช่วยค้นคัมภีร์โบราณนั้น เป็นภาษาไทย จึงไม่ใช่ชาวต่างชาติทุกคน
ที่จะสามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างแตกฉาน ทำให้เมื่อดูบัตรรายการคัมภีร์โบราณที่เขียนด้วยลายมือซึ่งเป็น
อักษรไทย ภาษาไทย และตัวเลขไทย แล้วต้องจดยรายการเอกสารเพื่อขออนุญาตนั้น มักเกิดความผิดพลาดได้ง่าย
หากผู้ใช้บริการเขียนเลขที่หรือชื่อเรื่องผิดก็อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่บริการหยิบเอกสารผิดให้ตามไปด้วย.....

..... ด้วยเหตุนี้ ผู้จัดทำจึงเห็นควรว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์โบราณที่อยู่ใน
บัตรรายการ โดยจะเริ่มจากการเปลี่ยนบัตรรายการให้เป็นเล่มบัญชีเช่นเดียวกับบัญชีบริการเอกสารโบราณประเภท
สมุดไทยเสียก่อน และจะใช้วิธีการพิมพ์แทนการเขียนด้วยลายมือ ข้อมูลที่อยู่ในบัญชีจะมีทั้งชื่อเรื่องที่เป็นอักษรไทย
และอักษรโรมัน เลขที่เอกสารเป็นเลขไทยและเลขอารบิก เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการที่ต้องการขอ
อนุญาตใช้เอกสารโบราณประเภทคัมภีร์โบราณแต่อ่านภาษาไทยไม่คล่อง.....

..... นอกจากนั้น ข้อมูลที่เป็นอักษรโรมันเหล่านี้ เมื่อจัดทำครบแล้ว ในอนาคตยังสามารถนำเข้าฐานข้อมูล
เอกสารโบราณในส่วนของคัมภีร์โบราณได้ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสะดวกในการค้นหามากยิ่งขึ้น เพิ่มเติมจากข้อมูลที่มีอยู่
เดิมซึ่งเป็นอักษรไทยเท่านั้น.....

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

..... ปรับเปลี่ยนข้อมูลเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์โบราณจากบัตรรายการเป็นบัญชีบริการ เริ่มจากคัมภีร์โบ
ราณสมัยอยุธยา ธนบุรี รัตนโกสินทร์ฉบับหลวง ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑-๓ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๔๐๙ รายการ โดยใส่ข้อมูลลง
ในตาราง แบ่งเป็นลำดับ เลขที่เอกสาร ชื่อเอกสาร อักษร และภาษา ซึ่งเพียงพอต่อการขออนุญาตใช้เอกสารแล้ว
ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ของคัมภีร์โบราณที่อยู่ในบัตรรายการ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้สร้าง ปีที่สร้าง จำนวนผูก จำนวน
บรรทัด ประวัติ ฯลฯ เหล่านี้ จะแก้ไขและใส่เพิ่มเติมภายหลังเป็นลำดับต่อไป.....

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- เป็นเครื่องมือในการช่วยสืบค้นเอกสารโบราณประเภทคำภีร์ใบลานให้สะดวกมากยิ่งขึ้น
- สามารถนำข้อมูลในส่วนที่เป็นอักษรโรมันไปประกอบในหนังสือตีพิมพ์ต่าง ๆ ของกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึกได้ เนื่องจากใช้หลักการถอดเสียงภาษาบาลีเป็นตัวอักษรโรมันที่มีใช้อยู่ทั่วไป ซึ่งความเป็นสากล

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นข้อมูลของเอกสารโบราณประเภทคำภีร์ใบลานนั้น ส่วนที่อธิบายได้ยากที่สุดคือ ฉบับคำภีร์ใบลานและไม้ประทับ เนื่องจาก คำภีร์ใบลานแต่ละฉบับมีการตกแต่งที่แตกต่างกัน การเลือกใช้คำที่เข้าใจง่ายและทำให้ผู้ใช้บริการอ่านรู้เรื่องจึงต้องใช้ทักษะภาษาอังกฤษค่อนข้างมากเพราะผู้ศึกษาไม่ใช่เจ้าของภาษา รวมถึงคำศัพท์เหล่านี้เป็นคำศัพท์เฉพาะ กว่าจะได้ข้อสรุป ผู้ศึกษาจึงต้องค้นคว้าข้อมูลตามเว็บไซต์และตำราของต่างประเทศเพื่อศึกษาว่าเจ้าของภาษาอธิบายข้อมูลเหล่านี้ว่าอย่างไร

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ผู้จัดทำอยู่กลุ่มงานทะเบียนและบริการ ทำให้เวลาในการศึกษาวิเคราะห์ที่ไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ เนื่องจากมีงานที่ได้รับมอบหมายอื่น ๆ แทรกเข้ามาระหว่างนั้น รวมถึงเสียเวลากับตรวจสอบข้อมูลแบบฉบับคำภีร์ใบลานที่เขียนอยู่ในบัตรรายการให้ตรงกับข้อมูลที่อยู่ในหนังสือคู่มือแบบฉบับคำภีร์ใบลานของกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก จึงทำให้การทำงานล่าช้ากว่าที่ตั้งใจไว้จนต้องลดขอบเขตข้อมูลที่จะนำมาทำบัญชีบริการ จากสมัยอยุธยาธนบุรี รัตนโกสินทร์ฉบับหลวง ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑-๕ เหลือเพียงรัชกาลที่ ๑-๓

๙. ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้มีการตรวจสอบข้อมูลของคำภีร์ใบลานที่อยู่ในบัตรรายการกับต้นฉบับเอกสารให้ถูกต้องสอดคล้องกัน เนื่องจากพบว่าข้อมูลในบัตรรายการบางส่วนไม่ตรงกับคำภีร์ใบลานที่มีอยู่จริงในมัด และมักจะพบปัญหานี้ในขั้นตอนของการนำออกมาบริการให้กับผู้ที่มาขอใช้เอกสารเจ้าหน้าที่จึงต้องแจ้งผู้ใช้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและขอให้ผู้ใช้เปลี่ยนไปใช้เอกสารเลขที่อื่น ๆ ที่มีชื่อเรื่องเดียวกัน

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- ไม่มี -

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในงาน
	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ปกเกียรติ์ สิงห์ศรี
(คณาจารย์ ปกเกียรติ์ สิงห์ศรี)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) วิภาดาพร ศรีสิงห์ศรี
(คณาจารย์ วิภาดาพร ศรีสิงห์ศรี)
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) กฤษณะ วัฒนศิริ
(คณาจารย์ กฤษณะ วัฒนศิริ)
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ

(ลงชื่อ) สมชาย วัฒนศิริ
(คณาจารย์ สมชาย วัฒนศิริ)
ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์

หมายเหตุ : คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลผลงานที่ส่งเข้ารับการประเมิน) และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอนแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. เรื่อง โปรแกรมช่วยค้นคำศัพท์ในเอกสารโบราณ

๒. หลักการและเหตุผล

..... เอกสารโบราณที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึกมีทั้งหมด ๓ ประเภท ได้แก่ สำเนาจารึก คัมภีร์ใบลาน และหนังสือสมุดไทย ที่เรียกว่าเอกสารโบราณนั้น เนื่องจากเป็นเอกสารที่มีอายุตั้งแต่ ๑๐๐ ปีขึ้นไป และทำขึ้นหรือเขียนด้วยลายมือ เป็นภูมิปัญญาของคนในสมัยโบราณ จึงถือว่ามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก โดยตัวหนังสือที่ปรากฏในเอกสารโบราณแต่ละประเภทนั้นมีความแตกต่างกันออกไป ถึงแม้จะเป็นตัวอักษรชนิดเดียวกันแต่ก็อาจเขียนต่างกันได้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความนิยมของผู้คนในแต่ละยุคสมัยหรือแต่ละท้องถิ่น ลายมือของผู้เขียนหรือผู้จาร ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการอ่านเอกสารโบราณเป็นอย่างมาก นั่นคือ ปัจจัยทางด้านอักขรวิธี

..... อักขรวิธีหรือการสะกดคำที่ปรากฏในเอกสารโบราณนั้นมีมากมายหลากหลายนับไม่ถ้วน คำคำเดียวกัน ความหมายเดียวกัน อาจสะกดได้หลายแบบ เนื่องจากในสมัยโบราณไม่มีการคำนึงถึงความถูกต้องของรูปคำ ขอให้อ่านออกเสียงได้ตามความหมายที่ต้องการก็ถือว่าเพียงพอแล้ว ตัวอย่างเช่น คำว่า ชาว ในเอกสารโบราณอาจจะพบรูปคำนี้ในคำว่า ผ้าขาว ขาวสาร(ข้าวสาร) หรือคำว่า ข้าวสาร ในเอกสารโบราณอาจจะพบการสะกดคำนี้ว่า ข้าวสาร ข้าวสาน ข้าวสาน เข้าสาร เข้าสาน เขาสาร เขาสาน ฯลฯ

..... ดังนั้น การอ่านเอกสารโบราณ นอกจากจะต้องเดาความหมายของคำ ๆ นั้นตามรูปคำที่เห็นแล้ว ยังต้องช่างสังเกตอีกด้วย กล่าวคือ ต้องอ่านให้ถนัด ดูบริบทของข้อความอื่น ๆ รอบข้างก่อนที่จะตีความ หากไม่มั่นใจว่าคำนี้อ่านว่าอย่างไร ให้ดูหรือหาคำเดียวกันนี้จากข้อความอื่นมาเปรียบเทียบ หรือโดยวิธีการอื่น ๆ ตามแต่เทคนิคและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

..... โปรแกรมช่วยค้นคำศัพท์ในเอกสารโบราณ เป็นโปรแกรมที่ใ้เก็บข้อมูลคำศัพท์ต่าง ๆ ตามอักขรวิธีที่พบ และออกแบบให้สามารถสืบค้นได้จากรูปคำ ตัวอย่างเช่น คำว่า เสือ เมื่อใส่คำค้นตามรูปคำที่พบในเอกสารโบราณว่า เสือ สิ่งที่ปรากฏในหน้าจอก็จะเป็นอักขรวิธีต่าง ๆ ได้แก่ เสือ เสือ เสือ เสือ เสือ เสือ เสือ ฯลฯ และในแต่ละคำจะมีความหมายของคำกำกับไว้ด้วย เช่น เสือ(สัตว์ชนิดหนึ่ง) เสือ(เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน) เสือ(เสื่อผ้า) เสือ(สัตว์ชนิดหนึ่ง) เสือ(เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน เสือ(เสื่อผ้า) ฯลฯ

..... ทั้งนี้ โปรแกรมช่วยค้นคำศัพท์ในเอกสารโบราณ จะเปิดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้อ่านเอกสารโบราณทั่วไปสามารถเข้ามาป้อนข้อมูลคำศัพท์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ แต่จะต้องอ้างอิงหลักฐานที่มาของคำศัพท์เหล่านั้นอย่างชัดเจน โดยจะมีเจ้าหน้าที่กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึกเป็นผู้ตรวจสอบและอนุญาตให้เผยแพร่ได้หรือไม่

..... ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเริ่มต้นใช้โปรแกรมช่วยค้น อาจจะเป็นเรื่องของคำศัพท์ที่ยังไม่ครอบคลุมมากพอ หรือน้อยเกินไป เนื่องจากคำศัพท์ที่พบในเอกสารโบราณมีเป็นจำนวนมากและจะต้องเก็บข้อมูลใน ๒ ลักษณะคือ ด้านอักขรวิธีและความหมายของคำ การจะป้อนข้อมูลให้เพียงพอรวมถึงตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะเผยแพร่จึง

ตัวอย่างการสืบค้นคำศัพท์ในเอกสารโบราณ

คลิกเมนู “สืบค้นคำศัพท์ในเอกสารโบราณ”

ใส่คำที่ต้องการสืบค้น จากนั้นคลิก Enter

การแสดงผล

๑. เสื่อ (สัตว์ชนิดหนึ่ง)
๒. เสื่อ (เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน)
๓. เสื่อ (เสื่อผ้า)
๔. เสื่อ (สัตว์ชนิดหนึ่ง)
๕. เสื่อ (เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน)
๖. เสื่อ (เสื่อผ้า)
๗. เสื่อ (สัตว์ชนิดหนึ่ง)
๘. เสื่อ (เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน)
๙. เสื่อ (เสื่อผ้า)
๑๐. เสื่อ (สัตว์ชนิดหนึ่ง)
๑๑. เสื่อ (เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน)
๑๒. เสื่อ (เสื่อผ้า)

ฯลฯ

ตัวอย่างการนำเข้าสู่ข้อมูลคำศัพท์ในเอกสารโบราณ

ป้อนคำศัพท์

เขาสาร

ความหมายของคำศัพท์

ข้าวสาร

อ้างอิงที่มาของคำศัพท์ (ประเภทเอกสารโบราณ/หมวด/หมู่/ศักราช/เลขที่/หน้า/บรรทัด)

หนังสือสมุดไทย จดหมายเหตุการณ์ที่ ๔ จ.ศ. ๑๒๒๕ เลขที่ ๑๓ หน้า ๒๐ บรรทัด ๒

บันทึก

ป้อนคำศัพท์

ประจำ

ความหมายของคำศัพท์

ประจำ

อ้างอิงที่มาของคำศัพท์ (ประเภทเอกสารโบราณ/หมวด/หมู่/ศักราช/เลขที่/หน้า/บรรทัด)

คัมภีร์ไบเบิล หมวดตำรา หมู่ดาราศาสตร์ เลขที่ ๗๑ หน้าอังกา ๑๒ บรรทัด ๑

บันทึก

ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและอนุญาตให้เผยแพร่ข้อมูลคำศัพท์ในเอกสารโบราณ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลตามที่มีผู้นำเข้า จากนั้นคลิกอนุญาต

คำศัพท์	เขาสาร
ความหมาย	ข้าวสาร
อ้างอิงที่มาของคำศัพท์	หนังสือสมุดไทย จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔ จ.ศ. ๑๒๒๕ เลขที่ ๑๓ หน้า ๒๐ บรรทัด ๒

อนุญาต

ไม่อนุญาต

คำศัพท์	ประจำ
ความหมาย	ประจำ
อ้างอิงที่มาของคำศัพท์	คัมภีร์ไบเบิลาน หมวดตำรา หมู่ตำราศาสตร์ เลขที่ ๗๑ หน้าอังกฤษ ๑๒ บรรทัด ๑

อนุญาต

ไม่อนุญาต

*หากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้นำเข้าสะกดคำศัพท์ผิดจากในเอกสารโบราณ หรือพิมพ์ความหมายผิดไป แต่คำศัพท์นี้เป็นคำที่มีอยู่จริงในเอกสารโบราณตามที่ยังอ้างอิงไว้ เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องก่อนอนุญาตเผยแพร่ได้